

kunde være til Stede. Jeg tænker naturligvis paa det eventuelle Finantsudvalg, og jeg skal for at anbefale Sagen til Udvalget tillade mig at meddele et Par Oplysninger om Forholdene paa det paagjældende Sted. Sevel Sogn er et af de store jydsk Landfogne, meget stort i Omfang, med daarlige Veie, og Forholdene i det Hele gjøre det vanskeligt for Beboerne at søge den Kirke, de have. Den Del af Sognet, der her er Tale om, Trandum Sogn eller Trandum By, har tidligere været et Sogn for sig med en egen Kirke. Det var en stor Kirke, i sin Tid opført af tilhugne Granitsten, tækket med Bly og meget gammel; men i Aaret 1553 blev der meddelt den daværende Eier af Stubber Kloster, Igl. Tilladelse til Nedbrydning af den gamle Kirke for med Materialierne deraf til Dels at restaurere Sevel Sogns Kirke, som da var en lille uanseelig Bygning, tækket med Straa. Mulig — det fortæller i det Mindste Sagnet — blev ogsaa en Del af Materialierne anvendt til Istandsættelse af selve Stubber Kloster, som imidlertid var kommet i den daværende Eiers, Ivar Juuls, personlige Eie. Hvorvidt det nu forholder sig rigtigt med, at Materialierne ere anvendte til Gaarden, tør jeg ikke paastaa, men saa Meget er vist, at Trandum Sogn led en blodig Uret ved saaledes at blive berøvet sin ældgamle Kirke og henvist til at benytte Sevel Sogns Kirke. De havde den Gang som nu en Afstand til Sevel Sogns nuværende eneste Kirke af over 1 Mil. Det Areal, som paany skulde dannes til et eget Sogn, har maasse 2 Mil i Udstrækning paa den ene Side, i det Mindste henimod 2 Mil, og over 1 Mil paa den anden Side. Det er en noget tyndt befolklet Egn, hele Areallet har 120 Tdr. Harkorn, og der findes en 40 Gaarde, 60 Huse med Jord, hvoraf dog kun 15 ere, hvad man i Vest-Sjælland kalder en Halvgaard, og en halv Snes Huse uden Jord. Den Befolkning, der tænkes henlagt til det nye Kirkesogn, udgjør mellem 550 og 600 Individer. Efter den Maade, hvorpaa det altsaa i sin Tid har mistet sin gamle Kirke, og efter de Ulemper, der ere forbundne med navnlig om Vinteren at søge Sevel Kirke, turde der vistnok være Anledning til at gaa ind paa Vedtagelsen af denne Bevilling. Det er, saa vidt jeg huster, 13,000 Kroner, de mene at have behov for at opføre Kirken paa den gamle Kirkes Grund. Jeg maa nemlig bemærke, at denne Grund er endnu til Stede og er fuldstændig kjendelig, og ligeledes er den gamle Kirkegaard endnu til Stede og vil igjen blive tagen i Brug, for

saa vidt Beboerne have Held til at faae deres Kirke opført paany. Endvidere maa jeg bemærke, at hele Sognet, saavel den Del af det, der vil benytte den nye Kirke, som den, der vil blive ved at slutte sig om den gamle, er villig til at bidrage, saa vidt de kunne, til den nye Kirkes Opførelse. Der er saaledes i frivillige Gaver indsamlet mellem 5—6,000 Kr., der ville komme til Anvendelse, og den nye Kirke er anslaaet til at ville koste noget over 18,000 Kr. Det forekommer mig altsaa, at i Virkeligheden taler Alt for, at Sevel-Trandum Sogn faar dette Tilskud, og jeg nærer Haab om, at det eventuelle Udvalg vil se gunstig paa denne Sag og ikke modsætte sig dens Vedtagelse.

Schelte: Ja, det er ogsaa kun en særlig Bemærkning, jeg har at gjøre, men jeg føler mig opfordret til først at gjøre en Bemærkning vedrørende noget mere Almindeligt. Der tales jo nu for Tiden meget om Beskyttelse eller Frihandel paa Toldomraadet ogsaa for Landbruget. Jeg har ingen Tro dertil og i det Hele ingen Tro til Beskyttelse i Almindelighed, hvor de naturlige Betingelser ikke ere til Stede, men hvor dette er Tilfældet, kan Staten træde hjælpende til. Dette gjaelder ogsaa med Hensyn til Landvæsenet. Der er i saa Henseende en Ting, som jeg ikke har fundet paa Finantslovsforslaget og heller ikke har hørt omtale, men som jeg mener, kunde bidrage til Landvæsenets Fremme, og det kunne vi vist være enige om, at Alt, hvad der kan bidrage dertil, maa tages i Betragtning. Jeg tænker herved paa Oprettelsen af mindre Forsøgsgaarde, om jeg saa maa kalde dem, rundt omkring eller paa forskjellige Steder i Landet. Der findes jo paa Finantslovsforslaget opført 3,000 Kr. til Havebrugsstoler, hvormed der er forbundet Dyrkning af Husmandslobder, men noget Vignende er der ikke opført for Landbrugsstolerne, hvor der kunde være Dyrkning af større Arealer. Jeg mener, at der her er et Punkt, hvor der kunde udrettes Noget, og der behøves ikke store Summer dertil. Da der er Landbrugsstoler i forskjellige Egne af Landet, kunne de jo stieblikkelig anvendes til Forsøg. Det er jo bekjendt nok, at Forsøg, som gjøres paa nye Omraader, medføre ikke sjældent Tab, og det er ikke privat Mand's Sag at gjøre saadanne Forsøg, uden at han kan faae nogen Understøttelse. Det er i Virkeligheden heller ikke Landbrugsstolernes særlige Sag; de kunne uden dette være thungebe nok. Det er ikke deres Sag, at gjøre Forsøg, uden at de kunne faae nogen